

8^η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Περιφερειακά Αεροδρόμια Αιγαίου - Ομάδα Β

Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια της Ελλάδας Β Α.Ε.

Ιούλιος 2023 - Ιούλιος 2024

8^η Ετήσια Έκθεση Περιβαλλοντικής Στρατηγικής
Ομάδα Β

ΚΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Πίνακας Περιεχομένων

Συνοπτική παρουσίαση	7
1. Εισαγωγή	8
1.1. Fraport Greece - Επισκόπηση	8
1.2. Διάρθρωση της Έκθεσης Περιβαλλοντικής Στρατηγικής	10
2. Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική	11
3. Νομικές & Άλλες Απαιτήσεις	13
3.1. Νομικές Απαιτήσεις.....	13
3.2. Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι	17
3.3. Απαιτήσεις Ενδιαφερομένων Μερών	18
4. Βιώσιμη Ανάπτυξη	20
4.1. Επισκόπηση & Αντικείμενα – Σχέδιο Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης	20
4.2. Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις όπως ενσωματώνονται στον σχεδιασμό.....	21
5. Ποιότητα του Εδάφους.....	23
5.1. Επισκόπηση.....	23
5.2. Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Εδάφους.....	23
6. Ποιότητα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων	25
6.1. Επισκόπηση.....	25
6.2. Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ποιότητας Υδάτων	26
6.3. Επιτεύγματα.....	26
7. Διαχείριση Απειλών από την Άγρια Ζωή & Προστασία Βιοποικιλότητας.....	28
7.1. Επισκόπηση.....	28
7.2. Πλάνο δράσεων για την προστασία της βιοποικιλότητας	28
8. Πολιτιστική κληρονομιά	31
8.1. Επισκόπηση.....	31
8.2. Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς	31
8.3. Επιτεύγματα.....	32
9. Ποιότητα του Αέρα.....	34
9.1. Επισκόπηση.....	34
9.2. Πρόγραμμα παρακολούθησης της Ποιότητας του αέρα	34
9.3. Επιτεύγματα.....	35
10. Θόρυβος.....	36

Ομάδα Β

10.1.	Επισκόπηση.....	36
10.2.	Πρόγραμμα Παρακολούθησης Αεροπορικού Θορύβου.....	36
10.3.	Επιτεύγματα.....	37
11.	Διαχείριση Αποβλήτων	39
11.1.	Επισκόπηση.....	39
11.2.	Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων.....	40
11.3.	Επιτεύγματα.....	41
12.	Κλιματική Αλλαγή	42
12.1.	Επισκόπηση.....	42
12.2.	Πρόγραμμα Υπολογισμού & Μείωσης Εκπομπών GHG	42
12.3.	Επιτεύγματα.....	42
13.	Συμπεράσματα.....	44

Ομάδα Β

Συντομογραφίες

ACA	Airport Carbon Accreditation
ACI	Airports Council International
AQMS	Air Quality Monitoring Station Σταθμός Παρακολούθησης Ποιότητας Αέρα
CA ΣΠ	Concession Agreement Σύμβαση Παραχώρησης
CCD ΗΕΠ	Concession Commencement Date Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης
E&S Π&Κ	Environmental and Social Περιβαλλοντικά και Κοινωνικά
EASA	European Aviation Safety Agency Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας
EBRD ΕΤΑΑ	European Bank for Reconstruction and Development Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης
EC ΕΚ	European Community Ευρωπαϊκή Κοινότητα
EIB ΕΤΕΠ	European Investment Bank Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ESMS ΠΚΣΔ	Environmental & Social Management System Περιβαλλοντικό και Κοινωνικό Σχέδιο Διαχείρισης
FG	Fraport Greece, δηλ. από κοινού οι εταιρείες: 1. Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια της Ελλάδας Α Α.Ε. (FGA) 2. Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια της Ελλάδας Β Α.Ε. (FGB) 3. Fraport Εταιρία Διαχείρισης των Περιφερειακών Αεροδρομίων της Ελλάδας Α.Ε. (FGM)
GG ΦΕΚ	Government Gazette Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
GHG ΕΑΘ	Green House Gases Εκπομπές Αερίων του Θερμοκηπίου
HAF ΠΑ	Hellenic Air Force Πολεμική Αεροπορία
HRADF ΤΑΙΠΕΔ	Hellenic Republic Asset Development Fund Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
IFC	International Finance Corporation Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης
IPCC ΔΕΑΚ	Intergovernmental Panel for Climate Change Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος
ISO	International Organization for Standardization
MP	Measurement Point Σημείο Μέτρησης
NMT	Noise Monitoring Terminal Σταθμός Παρακολούθησης Θορύβου
PCB	Polychlorine Byphenils Πολυχλωροδιφαινύλια

Ομάδα Β

RFF	Rescue Fire Fighting Διάσωση και Πυρόσβεση
SEP	Stakeholder Engagement Plan Σχέδιο Συμμετοχής Ενδιαφερομένων
WWTP ΕΕΛ	Waste Water Treatment Plant Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΑΣΑ	Αστικά Στερεά Απόβλητα
ΣΠΚΔ	Σύστημα Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης

Συνοπτική παρουσίαση

Η 8η Ετήσια Έκθεση Περιβαλλοντικής Στρατηγικής (Περιβαλλοντική Στρατηγική) παρουσιάζει συνοπτικά τη συμμόρφωση της Fraport Greece (FG) στις Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις που προβλέπονται στη Σύμβαση Παραχώρησης, με αναφορά στην περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουλίου 2024.

Η Περιβαλλοντική Στρατηγική αναλύει τις πρακτικές που εφαρμόζονται για τον έλεγχο των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τη λειτουργία των αεροδρομίων και παρουσιάζει την υψηλής ποιότητας περιβαλλοντική διαχείριση των αεροδρομίων από την FG.

Η παρούσα Έκθεση Περιβαλλοντικής Στρατηγικής περιγράφει το πλαίσιο με το οποίο διασφαλίζεται η ανάπτυξη και καθημερινή λειτουργία κάθε αερολιμένα αντικατοπτρίζοντας τους κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της.

1. Εισαγωγή

1.1. Fraport Greece - Επισκόπηση

Η **Fraport Greece (FG)** δημιουργήθηκε το 2015 και είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση, λειτουργία, διαχείριση, αναβάθμιση και ανάπτυξη 14 περιφερειακών αεροδρομίων στην Ελλάδα για μια περίοδο 40 ετών.

Η επιχειρησιακή μεταβίβαση των αεροδρομίων στη **FG** έγινε στις 11 Απριλίου 2017.

Η **FG** αποτελείται από δύο εταιρίες παραχώρησης με έδρα την Αθήνα, μία εταιρία για την Ομάδα Α με την επωνυμία «Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια Ελλάδος Α Α.Ε.» (Fraport Greece Α ή **FGA**) και μια εταιρία για την Ομάδα Β με την επωνυμία «Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια Ελλάδος Β Α.Ε.» (Fraport Greece Β ή **FGB**).

Μια τρίτη εταιρία, (Management Company, **FGM**), με έδρα στην Αθήνα, ενεργεί ως εταιρία διαχείρισης και είναι υπεύθυνη για κεντρικές δραστηριότητες για λογαριασμό των **FGA** και **FGB**, όπως η πρόσληψη προσωπικού και η σύναψη συμβολαίων με συμβούλους ή προμηθευτές.

Η **FGM** απασχολεί 214 άτομα ενώ συνολικά στα 7 αεροδρόμια απασχολούνται από την **FGB** συνολικώς 286 άτομα (Ιούλιος 2024).

Οι μέτοχοι της **FG** είναι η Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide, ο Όμιλος Κοπελούζου και το Ευρωπαϊκό Ταμείο 2020 Marguerite.

Η Ομάδα Β βάσει της Σύμβασης Παραχώρησης περιφερειακών αεροδρομίων Αιγαίου, περιλαμβάνει τα ακόλουθα επτά (7) αερολιμένες:

- Αερολιμένας Ρόδου “Διαγόρας” (RHO)
- Αερολιμένας Κω “Ιπποκράτης” (KGS)
- Αερολιμένας Σαντορίνης (JTR)
- Αερολιμένας Μυκόνου (JMK)
- Αερολιμένας Μυτιλήνης “Οδυσσέας Ελύτης” (MJT)
- Αερολιμένας Σάμου “Αρίσταρχος ο Σάμιος” (SMI) και
- Αερολιμένας Σκιάθου “Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης” (JSI)

Εικόνα 1: Fraport Greece Περιφερειακά Αεροδρόμια Cluster Β

1.2. Διάρθρωση της Έκθεσης Περιβαλλοντικής Στρατηγικής

Η Έκθεση Περιβαλλοντικής Στρατηγικής περιγράφει την προσέγγιση που εφαρμόζεται στα αεροδρόμια για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τη λειτουργία, ενώ παρέχει λεπτομέρειες όσον αφορά τη συνεχώς υψηλής ποιότητας περιβαλλοντική διαχείριση των αεροδρομίων. Οι περιβαλλοντικές πλευρές και στόχοι που αναλύονται στην παρούσα Έκθεση, αποτελούν το πλαίσιο για να διασφαλιστεί ότι ενσωματώνονται κοινωνικοί, οικονομικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι στην ανάπτυξη και καθημερινή λειτουργία κάθε αερολιμένα.

Περιβαλλοντικές πλευρές που εξετάζονται είναι οι εξής:

- Ποιότητα εδάφους
- Ποιότητα επιφανειακών και υπόγειων υδάτων
- Βιοποικιλότητα
- Πολιτιστική κληρονομιά
- Ποιότητα Αέρα
- Θόρυβος
- Διαχείριση Αποβλήτων και Λυμάτων και
- Κλιματική Αλλαγή

Για κάθε περιβαλλοντική πλευρά παρουσιάζονται οι πιθανές επιπτώσεις καθώς και τα προληπτικά μέτρα μείωσης ή/και αποφυγής τους.

2. Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική

Η Διοίκηση της Fraport Greece έχει υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική για όλες τις επιχειρησιακές μας μονάδες (κεντρικά γραφεία και αεροδρόμια), έχοντας ορίσει την περιβαλλοντική και κοινωνική προστασία ως έναν από τους κύριους στόχους της εταιρείας. Η προστασία του περιβάλλοντος και της κοινωνίας είναι ευθύνη όλων των εργαζομένων, που πρέπει να συνειδητοποιούν τη σημασία των καθηκόντων τους, να συμμετέχουν ενεργά στην εκπλήρωση των κοινών στόχων και να δεσμεύονται για τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους.

Στο πλαίσιο αυτό:

- ❖ διαχειριζόμαστε, λειτουργούμε και αναπτύσσουμε τις μονάδες μας με περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο, σε συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς και άλλες δεσμεύσεις,
- ❖ προωθούμε την ευρύτερη περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη, εκπαιδεύοντας το προσωπικό και παρέχοντας προγράμματα ευαισθητοποίησης σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη,
- ❖ στηρίζουμε μια προληπτική προσέγγιση στις περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις πάντα σε σχέση με την απόδοση κόστους, την οικονομική βιωσιμότητα και την βιώσιμη ανάπτυξη,
- ❖ ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη και διάδοση πρακτικών και τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον και την κοινωνία εφαρμόζοντας περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια κατά την επιλογή αγαθών και υπηρεσιών,
- ❖ διατηρούμε τακτικό διάλογο με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και εντάσσουμε τις ανησυχίες και τις απόψεις τους στην εταιρική διαδικασία λήψης αποφάσεων. Είμαστε σε στενή επικοινωνία με τους εταίρους μας στην αλυσίδα αξίας των αεροπορικών μεταφορών και συνεργαζόμαστε για την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών και σχεδίων που στοχεύουν στη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης.

Για να επιτύχουμε τις επιδιώξεις και τους στόχους μας προς την αειφορία, εστιάζουμε στις ακόλουθες βασικές πλευρές:

1. Προστασία φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας
2. Αποτροπή παράνομης διακίνησης ειδών άγριας ζωής
3. Χρήση πόρων και ελαχιστοποίηση αποβλήτων
4. Διαχείριση αποβλήτων (επικινδύνων, μη επικινδύνων)
5. Διαχείριση υγρών αποβλήτων
6. Διαχείριση ενέργειας, ανθρακικό αποτύπωμα και κλιματική αλλαγή
7. Πρόληψη της ρύπανσης και αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης
8. Παρακολούθηση θορύβου
9. Διαχείριση της κυκλοφορίας.

Ομάδα Β

Στο θέμα της κλιματικής αλλαγής, δεσμευόμαστε να διαχειριστούμε και να μειώσουμε το ανθρακικό αποτύπωμα των αεροδρομίων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, υπολογίζουμε και καταγράφουμε τις άμεσες και έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από όλες τις πηγές εντός των αεροδρομίων, βάσει του Πρωτοκόλλου Αερίων Θερμοκηπίου (Scope 1 και 2).

3. Νομικές & Άλλες Απαιτήσεις

3.1. Νομικές Απαιτήσεις

Η περιβαλλοντική διαχείριση της **FG** ικανοποιεί τις επιταγές της κείμενης εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας και συμμορφώνεται με πρότυπα, απαιτήσεις και κανονισμούς διεθνών οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάζονται και υλοποιούνται εξειδικευμένα σχέδια δράσης στο πλαίσιο της συνεχούς βελτίωσης της περιβαλλοντικής επίδοσης του οργανισμού.

Αντίστοιχα πρότυπα καλούνται να τηρούν και όσοι άλλοι δραστηριοποιούνται στους αερολιμένες που διαχειρίζεται η **FG**, δηλ. οι λεγόμενοι «Χρήστες Αερολιμένα».

Πίνακας 1: Βασική περιβαλλοντική νομοθεσία

Ελληνική νομοθεσία	ΦΕΚ	Περιεχόμενο	Ευρωπαϊκή νομοθεσία
Γενικά			
N. 1650/1986	A 160	Για την προστασία του περιβάλλοντος (στην Ελλάδα)	
N. 4014/2011	A 209	Νέο πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων κ.λπ.	
N. 4685/2020	A 92	Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας	Οδηγία 2018/844 και 2019/692
ΚΥΑ 5825/2010	B 407	Κανονισμός ενεργειακής απόδοσης κτιρίων	Οδηγία 91/2002/ΕΚ & 31/2010/ΕΚ
N 4843/2021	A 193	Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Οδηγία 2018/2002 και 2018/1999
N 4936/2022	A 105	Εθνικός Κλιματικός Νόμος Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος	
N 4964/2022	A 150	Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης,	N 4964/2022
ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137497/9234/2024	B 77	Κριτήρια αξιολόγησης του ουσιώδους ή μη χαρακτήρα μεταβολής των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περιπτώσεις διαφοροποίησης περιβαλλοντικά αδειοδοτημένων έργων χερσαίων και εναέριων μεταφορών	ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137497/9234/2024
Διαχείριση Αποβλήτων			

Ομάδα Β

Ελληνική νομοθεσία	ΦΕΚ	Περιεχόμενο	Ευρωπαϊκή νομοθεσία
N. 4042/2012	A 24	Ποινική προστασία του περιβάλλοντος στο θέμα της διαχείρισης αποβλήτων	Οδηγία 2008/99/ΕΚ και 2008/98/ΕΚ
N 4819/2021	A 129	Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων	Οδηγία 2018/851 και 2018/852
ΠΔ 82/2004	A 64	Διαχείριση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων	
ΠΔ 109/2004	A 75	Διαχείριση μεταχειρισμένων ελαστικών οχημάτων	
ΚΥΑ 41624/2057/Ε103/2 010	B 1625	Διαχείριση μπαταριών	
ΚΥΑ 23615/651/Δ103/2014	B 1184	Διαχείριση αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)	
ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/81490/1650/2021	B 4382	Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση των οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες	
Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/36464/547/2023	B 2217	Πρόγραμμα Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού για τα ελαστικά οχημάτων σε εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4819/2021	
ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/36928/2227/2018	B 5459	Τροποποίηση της Η.Π. 23615/651/Ε.103/8-5-2014 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός κανόνων, όρων και προϋποθέσεων για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/19/ΕΚ» σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)»	
ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010	B 1312	Διαχείριση αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)	
ΚΥΑ 13588/725/1985	B 383	Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 91/156/ΕΚ
Περιβαλλοντικός Θόρυβος & Θόρυβος Αεροσκαφών			

Ομάδα Β

Ελληνική νομοθεσία	ΦΕΚ	Περιεχόμενο	Ευρωπαϊκή νομοθεσία
Οδηγία 2021/1967/ΕΕ		Για τη δημιουργία υποχρεωτικού αποθετηρίου δεδομένων και υποχρεωτικού ψηφιακού μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με την οδηγία 2002/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	
Οδηγία 2021/1226/ΕΕ		Για την τροποποίηση, με σκοπό την προσαρμογή στην επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, του παραρτήματος II της οδηγίας 2002/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις κοινές μεθόδους αξιολόγησης του θορύβου	Τροποποίηση Παραρτήματος II της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ
Οδηγία 2020/367/ΕΕ		Για την τροποποίηση του παραρτήματος III της οδηγίας 2002/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον καθορισμό μεθόδων αξιολόγησης των επιδράσεων του περιβαλλοντικού θορύβου	Τροποποίηση Παραρτήματος III της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ
ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/27136/1793/2018	Β 108	Τροποποίηση της 13586/724/2006 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/49/ΕΚ «σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου» του Συμβουλίου της 25.6.2002 (Β' 384)	Οδηγία 2015/996/ΕΕ
ΚΥΑ 211773/2012	Β 1367	Περιβαλλοντικός θόρυβος & θόρυβος αεροσκαφών	Οδηγία (ΕΝΔ) 2002/49/ΕΚ
ΚΥΑ 13586/724/2006	Β 384	Περιβαλλοντικός θόρυβος	Οδηγία (ΕΝΔ) 2002/59/ΕΚ
ΠΔ 80/2004	Α 63	Διαχείριση θορύβου σε αερολιμένες ΕΕ	Οδηγία 2002/30/ΕΚ
ΠΔ 1178/81	Α 291	Μετρήσεις και έλεγχοι θορύβου αεροσκαφών	
Περιβαλλοντική Ευθύνη			

Ομάδα Β

Ελληνική νομοθεσία	ΦΕΚ	Περιεχόμενο	Ευρωπαϊκή νομοθεσία
ΠΔ 148/2009	A 190	Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον	Οδηγία (ELD) 2004/35/EK
Ποιότητα της Ατμόσφαιρας			
Εγκύκλιος ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/47808/892		Οδηγίες σχετικά με την εγκατάσταση σταθμών παρακολούθησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο πλαίσιο των ΑΕΠΟ	
ΚΥΑ 14122/549/Ε.103/2011	B 488	Ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα	Οδηγία 2008/50/EK
ΚΥΑ 22306/1075/Δ103/2007	B 920	Τιμές-στόχοι και όρια εκτίμησης των συγκεντρώσεων αρσενικού, καδμίου, υδραργύρου, νικελίου και πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων στον ατμοσφαιρικό αέρα	Οδηγία 2004/107/EK
Βιοποικιλότητα			
ΠΔ 67/81	A 43	Προστασία άγριας χλωρίδας και πανίδας	
Ν. 3937/2011	A 60	Διατήρηση της βιοποικιλότητας	Οδηγία 92/43/EK

Αρχαιότητες & Τοποθεσίες Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος			
Ν. 3028/2002	A 153	Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς	
Ν 4858/2021	A 220	Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς.	
Υγρά Απόβλητα			
ΚΥΑ 145116/2001	B 354	Καθορισμός μέτρων, όρων και διαδικασιών για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υδατικών αποβλήτων και άλλες διατάξεις	
ΚΥΑ 191002/2013	B 428	Τροποποίηση της ΚΥΑ 145116/2011 που καταργεί τη σχετική άδεια	
ΥΠ Ε1β/221/65	B 138	Πρότυπα εκπομπών και όρια υδατικών αποβλήτων που απορρίπτονται σε ύδατα που προορίζονται για κολύμπι και κάθε άλλη χρήση εκτός από την κατανάλωση νερού, όπως έχει τροποποιηθεί από τις ΥΑ Γ4/1305/1974, Γ1/17831/1971, ΓΥΓ2/133551/2008	
Ηλεκτρομαγνητική Ακτινοβολία			

Ομάδα Β

Απόφαση 661/2012	B 2529	Διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών για χερσαίες κεραίες	
------------------	--------	---	--

3.2. Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι

Κάθε αεροδρόμιο λειτουργεί υπό **Εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους** που διασφαλίζουν την άριστη λειτουργία του αεροδρομίου όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι όροι θέτουν **όρια, κατευθυντήριες γραμμές και συστήματα παρακολούθησης** προσαρμοσμένα σε κάθε αεροδρόμιο χωριστά, καλύπτοντας κάθε περιβαλλοντική πλευρά.

Πίνακας 2: Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι των αεροδρομίων της Ομάδας Β

Αεροδρόμιο	Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι
RHO	<ul style="list-style-type: none"> • 32648/04.11.1994 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 100425/17.01.2006 ○ 23983/11.05.2016 ○ 37974/07.12.2017 ○ 6304/20.03.2018 ○ 72087/2629 / 09.01.2019 ○ 116015/7663/07.11.2022 ○ 53078/3701/17.05.2024
KGS	<ul style="list-style-type: none"> • 32649/04.11.1994 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 106589/08.08.2006 ○ 197968/03.05.2012 ○ 6126/16.03.2018 ○ 81952/5566/05.08.2022 ○ 53077/3700/17.05.2024
JTR	<ul style="list-style-type: none"> • 51227/25.10.2016 όπως έχει τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1758/23.01.2018 ○ 12710/861/03.02.2023
JMK	<ul style="list-style-type: none"> • 32650/04.11.1994 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 103324/18.04.2006 ○ 175511/15.10.2014 ○ 39773/26.09.2017 ○ 2976/02.02.2018 ○ 24442/1574/14.03.2022 ○ 38064/2593/06.04.2023
MJT	<ul style="list-style-type: none"> • 81441/20.12.2002 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 23984/11.05.2016 ○ 1004/16.01.2018 ○ 77785/5110/19.07.2023
SMI	<ul style="list-style-type: none"> • 106454/14.03.2000 όπως έχει τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 131852/27.10.2010 ○ 3704/12.02.2018

Ομάδα Β

Αεροδρόμιο	Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι
	<ul style="list-style-type: none"> ο 24437/1573/14.03.2022 ο 74752/5077/18.07.2022
JSI	<ul style="list-style-type: none"> • 68597/24.06.1999 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ο 106193/11.07.2008 ο 120306/11.01.2010 ο 37970/22.12.2017 ο 5778/13.03.2018 ο 6306/20.03.2018 ο 116025/7666/07.11.2022

3.3. Απαιτήσεις Ενδιαφερομένων Μερών

Ως οργανισμός που στηρίζεται στη συνεργασία μεταξύ των μελών της αεροπορικής κοινότητας, η FG αναπτύσσει επικοινωνιακές σχέσεις τόσο με τους επιχειρηματικούς συνεργάτες και όσο και με τις τοπικές κοινότητες. Η ουσιαστική συμμετοχή των ενδιαφερομένων είναι η βάση για την οικοδόμηση ισχυρών, σχέσεων που είναι απαραίτητες για την επιτυχή διαχείριση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων της FG.

Αυτό επιτυγχάνεται με τη δημιουργία και την εφαρμογή ενός εταιρικού [Πλαισίου Συμμετοχής Ενδιαφερομένων Μερών](#) (Stakeholder Engagement Framework SEF) όπου καθορίζεται η καθιερωμένη διαδικασία που εφαρμόζεται μεταξύ της **FG** και των ενδιαφερόμενων μερών σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του έργου.

Τοπικά (ειδικά για κάθε αερολιμένα) [Σχέδια Συμμετοχής Ενδιαφερομένων Μερών](#) (Stakeholder Engagement Plan SEP) ισχύουν για κάθε αερολιμένα υπό τη διαχείριση της **FG**, περιγράφοντας τον τρόπο με τον οποίο η **FG** επικοινωνεί με τους ενδιαφερόμενους σε κάθε τοποθεσία. Τα τοπικά σχέδια έχουν καταρτιστεί για να καθοδηγούν τις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους που αφορούν όλα τα στάδια λειτουργίας κάθε αεροδρομίου. Ο γενικός στόχος είναι η εφαρμογή ανοικτού και ουσιαστικού διαλόγου με τους ενδιαφερόμενους, η ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων για τη δημιουργία μακροπρόθεσμων συνεργιών και συνεργασίας με τις τοπικές κοινότητες.

Κάθε τοπικό σχέδιο έχει την ακόλουθη δομή:

- ενημερωμένος κατάλογος και ομαδοποίηση των ενδιαφερόμενων μερών (που επηρεάζονται ή εκδηλώνουν ενδιαφέρον),
- προηγούμενες εκδηλώσεις ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένης σχετικής ανατροφοδότησης,
- προβλεπόμενες ημερομηνίες και είδη εκδηλώσεων ενδιαφερόμενων μερών,
- εργαλεία επικοινωνίας ανά εκδήλωση και
- σημείωμα για την πολιτική παραπόνων.

Ομάδα Β

➤ Ταυτοποίηση Ενδιαφερομένων Μερών

Τα ενδιαφερόμενα μέρη σε κάθε αερολιμένα υπό την διαχείριση της **FG** αναγνωρίστηκαν κατά την περίοδο προετοιμασίας του έργου καθώς και μέσω των σχετικών μελετών Μελέτη Κοινωνικών Επιπτώσεων που εκπονήθηκαν τα έτη 2017 και 2018.

Η επικαιροποιημένη λίστα των ενδιαφερόμενων μερών του κάθε αερολιμένα αναφέρονται στο σχετικό τοπικό Σχέδιο Συμμετοχής Ενδιαφερομένων, το οποίο είναι ένα «ζωντανό» έγγραφο το οποίο διατηρεί η **FG**. Τόσο το Πλαίσιο Συμμετοχής Ενδιαφερομένων Μερών όσο και τα τοπικά Σχέδια Συμμετοχής Ενδιαφερομένων Μερών αναθεωρούνται και ενημερώνονται όπως απαιτείται, διασφαλίζοντας ότι η FG είναι ενήμερη για τα μέρη που πρέπει να εμπλέκονται στη διαδικασία συμμετοχής.

Οι ομάδες των ενδιαφερομένων μερών, σύμφωνα με τη σχετική αξιολόγηση της FG είναι οι ακόλουθες:

- Τοπική κοινωνία
- Χρήστες Αερολιμένα
- Κρατικές Αρχές και Δημόσια Ιδρύματα
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
- Επαγγελματικοί Οργανισμοί
- Επιστημονικοί και Περιβαλλοντικοί Οργανισμοί
- Μέσα Ενημέρωσης
- Ευπαθείς ομάδες

4. Βιώσιμη Ανάπτυξη

4.1. Επισκόπηση & Αντικείμενα – Σχέδιο Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης

Αποστολή της εταιρίας:

Αντικείμενο της **FGB** είναι η ασφαλής, αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των επτά (7) ελληνικών περιφερειακών αεροδρομίων Ρόδου (RHO), Κω (KGS), Σαντορίνης (JTR), Μυκόνου (JMK), Μυτιλήνης (MJT), Σάμου (SMI) και Σκιάθου (JSI).

Η **FG** παρέχει την υποδομή και τις αναγκαίες υπηρεσίες για την υποδοχή, προώθηση και εξυπηρέτηση αεροπλάνων, επιβατών, επισκεπτών, αποσκευών, φορτίου και ταχυδρομείου σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές και την ισχύουσα νομοθεσία.

Η **FG** στοχεύει να προσφέρει μια ευχάριστη εμπειρία στους χρήστες των αεροδρομίων, δημιουργώντας έτσι νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για τους παραχωρησιούχους και τους παρόχους υπηρεσιών, καθώς και να καταστήσει τους αερολιμένες μας ελκυστικούς και φιλικούς προς το περιβάλλον προορισμούς για τους επιβάτες, τους ταξιδιωτικούς πράκτορες και τις αεροπορικές εταιρείες στην περιοχή.

Στόχος της **FG** είναι η συνεχής βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών, της παραγωγικότητας και των περιβαλλοντικών επιδόσεων με σκοπό τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της θέσης της στην αγορά.

Στην **FG** διασφαλίζεται ότι:

- η Πολιτική Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, μέρος της οποίας είναι η Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική, κοινοποιείται σε όλους τους εργαζομένους και τα άτομα που εργάζονται για λογαριασμό της,
- η εν λόγω πολιτική και τα αποτελέσματα των σχετικών δραστηριοτήτων ανακοινώνονται στους Μετόχους, σε τυχόν εμπλεκόμενα Δεύτερα και Τρίτα μέρη κατά περίπτωση και στο Κοινό,
- η εν λόγω πολιτική και το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης (IMS) της **FG** αναπτύσσονται, υλοποιούνται, αναθεωρούνται και βελτιώνονται συστηματικά, επιδιώκοντας τη συνεχή βελτίωση της επίδοσης στον τομέα του Περιβάλλοντος, θέτοντας κατάλληλους σκοπούς και στόχους,
- η εν λόγω πολιτική επανεξετάζεται σε ετήσια βάση.

Απαιτήσεις

Η **FG**, κατά τη ανάπτυξη του δικού της Συστήματος Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ) έχει ενσωματώσει κατά περίπτωση, διεθνή περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα (ΕΤΕπ, ΕΤΑΑ, IFC, κλπ.) καθώς και πολιτικές και κατευθυντήριες οδηγίες από τους μετόχους της (κυρίως την Fraport AG) ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις και θέματα που σχετίζονται με κάθε έργο αερολιμένα.

Ομάδα Β

Στο πλαίσιο του ΣΠΚΔ το οποίο έχει βασιστεί στις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001:2015, η **FG** έχει αναγνωρίσει τα σημαντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα για τα ακόλουθα πεδία:

- ❖ Πρόληψη Ρύπανσης: θόρυβος, δονήσεις, όμβρια ύδατα, αστικά λύματα, μη επικίνδυνα απόβλητα, επικίνδυνα απόβλητα, προστασία εδάφους/υπογείου νερού (διαρροές, κηλίδες), αέριες εκπομπές
- ❖ Υγεία & Ασφάλεια
- ❖ Διατήρηση Βιοποικιλότητας
- ❖ Αποδοτική χρήση πόρων (νερό, ενέργεια, πρώτες ύλες)
- ❖ Πολιτιστική Κληρονομιά

για τα οποία λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ελέγχου και παρακολούθησης.

Η **FG**, μέσω προώθησης των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στη διαχείριση αεροδρομίων, υποστηρίζει τις τοπικές κοινότητες ενισχύοντας την οικονομική δραστηριότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην περιφέρεια. Το έργο δίνει ώθηση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη βελτίωση των τοπικών συνθηκών εργασίας, τόσο από τη **FG** όσο και από τους επιχειρηματικούς εταίρους.

Το ΣΠΚΔ συμμορφώνεται με όλα τα διατάγματα, θεσμικές διατάξεις και κανονισμούς των ελληνικών κρατικών υπηρεσιών και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι εταιρείες επίγειας εξυπηρέτησης καθώς και οι διανομείς καυσίμων στους αερολιμένες κατέχουν πιστοποίηση σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO14001:2015 ή ισοδύναμη.

Για κατασκευαστικά έργα, οι εργολάβοι πρέπει να διαμορφώνουν και να εφαρμόζουν Σχέδιο Ασφάλειας, Υγείας και Περιβάλλοντος προσαρμοσμένο για το κάθε έργο.

4.2. Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις όπως ενσωματώνονται στον σχεδιασμό

Οι συμβαλλόμενοι, οι εργολάβοι και οι φορείς εκμετάλλευσης στα αεροδρόμια υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για τη διαχείριση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους από την κατανάλωση πόρων. Οι συμβαλλόμενοι ενθαρρύνονται να εξοικονομούν ενέργεια μέσω του ΚΕΝΑΚ, του «Κανονισμού για την Ενεργειακή Απόδοση» του Ελληνικού Κράτους και των τεχνικών οδηγιών του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας εφαρμόζοντάς τις σε όλα τα νέα και εκτενώς ανακαινιζόμενα κτίρια των αεροδρομίων. Κατά τη διάρκεια επιθεωρήσεων, γίνονται προτάσεις στους ενοικιαστές χώρων του αεροδρομίου για μεθόδους μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας και πόρων και της δημιουργίας αποβλήτων.

Ενέργεια

Η εξοικονόμηση ενέργειας έχει ήδη ενσωματωθεί στο σχεδιασμό και επιτυγχάνεται μέσω:

Ομάδα Β

- ελαχιστοποίησης της χρήσης του θερματικού σταθμού κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου απομονώνοντας μη αναγκαία τμήματα των κτιρίων με ελάχιστη χρήση
- προστασίας του κτιρίου από εξωτερικές δυσμενείς συνθήκες, βελτιώνοντας τις προδιαγραφές μόνωσης κελύφους, με τζάμια ηλιακής προστασίας και/ή την εξωτερική σκίαση
- χρήσης του φυσικού φωτός, όπου είναι δυνατόν
- χρήσης υψηλής απόδοσης εξοπλισμού για κρύο και ζεστό νερό
- ρυθμιζόμενης κατανάλωσης ενέργειας ανάλογα με τη ζήτηση φορτίου (συστήματα μεταβλητής ροής).

Εξοικονόμηση και Ποιότητα Νερού

- πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας του νερού
- παρακολούθηση κατανάλωσης νερού
- διαχείριση κηλίδων, ελαιοδιαχωριστές και κλειστά συστήματα παροχής καυσίμων όπως προβλέπεται στους περιβαλλοντικούς όρους

Πόροι (διαχείριση υλικών και αποβλήτων)

Τα υλικά επιλέγονται έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν την προσέγγισή μας της βιωσιμότητας με βάση, όπου είναι δυνατόν, τα ακόλουθα κριτήρια:

- επαναχρησιμοποίηση επιτόπου κτιριακών & κατάλληλων υλικών εκσκαφής
- χρήση από-παγωτικών υλικών χαμηλού δείκτη BOD
- χρήση μη τοξικών προϊόντων για εργασίες απεντόμωσης/μυοκτονίας

5. Ποιότητα του Εδάφους

5.1. Επισκόπηση

Στόχος της **FG** είναι η προστασία του εδάφους από τις δραστηριότητες της λειτουργίας των αεροδρομίων και η κατάλληλη διαχείριση και/ή αποκατάσταση οποιωνδήποτε ρυπασμένων χώρων.

Η πλειονότητα των ρυπασμένων χώρων συνδέεται με ιστορικές δραστηριότητες εντός και εκτός κάθε αεροδρομίου, συμπεριλαμβανομένων ατυχηματικών διαρροών, δραστηριοτήτων υγειονομικής ταφής και συστατικών αφρών πυρόσβεσης.

Ορισμένες δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν το έδαφος είναι:

- κατασκευές και χωματουργικές εργασίες
- δραστηριότητες διαμόρφωσης πρασίνου συμπεριλαμβανομένης της απομάκρυνσης βλάστησης και της καταπολέμησης των ζιζανίων
- αποθήκευση, χειρισμός, χρήση και απόρριψη επικίνδυνων υλικών
- ανεφοδιασμός αεροσκαφών, πλύσιμο οχημάτων και αεροσκαφών
- συντήρηση αεροσκαφών, οχημάτων, μηχανικών εγκαταστάσεων και ηλεκτρικού εξοπλισμού
- χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων
- υποδομή διαχείρισης αποβλήτων, αποθήκευση και διάθεση και
- χρήση της γεινιάζουσας γης.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- ρύπανση από διαρροές, διήθηση ή υπολειμματική απορροή από περιοχές σκληρού στρώματος
- μετανάστευση της υπάρχουσας ρύπανσης από την αρχική πηγή μέσω φυσικών οδών ή διαταραχών κατά τις κατασκευαστικές εργασίες
- διάβρωση

5.2. Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Εδάφους

Η **FG** επιθεωρεί τακτικά τις δραστηριότητες των αεροδρομίων, των συμβαλλόμενων, των εργολάβων και των φορέων εκμετάλλευσης. Σε περίπτωση ρύπανσης του εδάφους ή των υπογείων υδάτων που προκαλείται από τις εργασίες τους, οι φορείς εκμετάλλευσης στα αεροδρόμια υποχρεούνται να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την παρακολούθηση, τη διαχείριση ή την αποκατάσταση της ρύπανσης (υποχρέωση που επιβάλλεται από τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και σύμφωνα με την αρχή «ο Ρυπαίνων πληρώνει»).

Σύμφωνα με το άρθρο 13.4. της σύμβασης παραχώρησης, η **FG** θα επιδιώξει να αποκαταστήσει τυχόν εντοπισμένη προ υπάρχουσα ρύπανση εντός των χώρων παραχώρησης.

Στις ενέργειες για τη διαχείριση πιθανών επιπτώσεων στα εδάφη περιλαμβάνονται:

Ομάδα Β

- περιοδικές μετρήσεις για την αξιολόγηση της ρύπανσης του εδάφους και έρευνες των μολυσμένων τόπων
- απορρύπανση των μολυσμένων ζωνών και αποκατάσταση του εδάφους
- δραστηριότητες που ενδέχεται να ρυπάνουν το έδαφος ή τα υπόγεια ύδατα θα υπόκεινται σε αξιολόγηση κινδύνων για ενημέρωση των κατάλληλων διαδικασιών διαχείρισης
- διαδικασίες και μέσα σε ετοιμότητα για την άμεση αντιμετώπιση ατυχηματικών διαρροών

Πίνακας 3: Στόχοι για την διαχείριση του εδάφους.

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Περιβαλλοντική Έκθεση Βάσης (επανάληψη)	Προγραμματισμένη για το 2025
Διερεύνηση για PFA's Μελέτη Βάσης	2025

6. Ποιότητα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων

6.1. Επισκόπηση

Στόχος της **FG** είναι η προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων από τις δραστηριότητες των αεροδρομίων και η κατάλληλη διαχείριση ή αποκατάσταση οποιωνδήποτε ρυπασμένων περιοχών.

Η πλειονότητα των αερολιμένων της Ομάδας Β, είναι κοντά σε παράκτιες περιοχές με τυπικά χαρακτηριστικά παράκτιου περιβάλλοντος. Όντας κοντά στη θάλασσα, τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα είναι, από πλευράς στάθμης και ποιότητας, επιδεκτικά μεταβολών στην ποιότητα και την ποσότητα επηρεαζόμενα από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, τις παλίρροιες και τις πλημμύρες.

Επιπλέον, ορισμένες δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάσουν την ποιότητα του νερού είναι:

- αλλαγές στο δίκτυο αποστράγγισης, με αποτέλεσμα αυξημένες ταχύτητες ροής ή μειωμένη ικανότητα απορρόφησης πλημμυρικών απορροών
- ανάπτυξη που δημιουργεί αυξημένες αδιαπέρατες περιοχές και αυξημένη απορροή
- κατασκευές, χωματουργικές εργασίες και απομάκρυνση βλάστησης
- καταπολέμηση ζιζανίων και επιβλαβών ζώων
- ανεφοδιασμός καυσίμου
- ανεφοδιασμός εξοπλισμού
- καθαρισμός οχημάτων και αεροσκαφών
- συντήρηση αεροσκαφών, οχημάτων και εξοπλισμού
- συλλογή, αποθήκευση, χειρισμός, χρήση και διάθεση επικίνδυνων υλικών
- υποδομή διαχείρισης αποβλήτων και αποθήκευση
- χρήσεις γης ανάντη εκτάσεων
- γνωστές και ενδεχομένως μολυσμένες περιοχές
- πιθανή δυσλειτουργία συστήματος αποχέτευσης και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- ρύπανση από διαρροές ή διήθηση σε υποδομή απορροής ομβρίων
- επίπτωση σε γνωστές και ενδεχομένως μολυσμένων περιοχών
- αλλαγές στο ανάντη ή κατάντη καθεστώς κατακλύσεων και πιθανή επίπτωση σε τοπικές γεωτρήσεις νερού
- αυξημένες ταχύτητες ροής, που οδηγούν σε διάβρωση
- δημιουργία ενδαιτημάτων αναπαραγωγής κουνουπιών με κινδύνους για τη δημόσια υγεία
- προσέλκυση ή εξάπλωση επιβλαβών ζώων και ζιζανίων
- πιθανή επίπτωση στη τοπική πανίδα και χλωρίδα

Ομάδα Β

6.2. Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ποιότητας Υδάτων

Η **FG** αναπτύσσει αποτελεσματικές διαδικασίες παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων με στόχο την εξάλειψη οποιωνδήποτε δυνητικών διαταραχών στο επιφανειακό και υπόγειο περιβάλλον.

Η ποιότητα του πόσιμου ύδατος, των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων παρακολουθείται σε επιλεγμένα σημεία από πλευράς φυσικοχημικών παραμέτρων λαμβάνοντας δείγματα.

- από το δίκτυο πόσιμου ύδατος του τερματικού σταθμού
- γεωτρήσεις παρακολούθησης και
- επιφανειακά ύδατα στα αεροδρόμια (ανοιχτό σύστημα ομβρίων υδάτων)

Όλες οι αναλύσεις διεξάγονται σε συμβεβλημένα πιστοποιημένα εργαστήρια.

Τα μέτρα για τη διαχείριση δυνητικών επιπτώσεων στην ποιότητα των επιφανειακών και υπογείων υδάτων περιλαμβάνουν:

- εφαρμογή των σχετικών μέτρων προστασίας υδάτων που περιλαμβάνονται στους περιβαλλοντικούς όρους κάθε αεροδρομίου
- διαδικασίες αντιμετώπισης ατυχηματικών διαρροών και αναφοράς τους
- διαδικασίες διαχείρισης αποβλήτων
- εγκατάσταση και συντήρηση διατάξεων επεξεργασίας ομβρίων (ελαιοδιαχωριστές και αμμοπαγίδες)
- έλεγχοι συμβαλλόμενων και κατασκευαστικών εργασιών με επιθεωρήσεις ρουτίνας
- ενσωμάτωση υφιστάμενων πληροφοριών για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα κατά τον σχεδιασμό νέων αναπτυξιακών έργων
- υποδομή διαχείρισης ομβρίων σχεδιασμένη και διαμορφωμένη για την πρόληψη δυνητικών επιπτώσεων από πλημμύρες

Πίνακας 4: Στόχοι για τη παρακολούθηση υδάτων

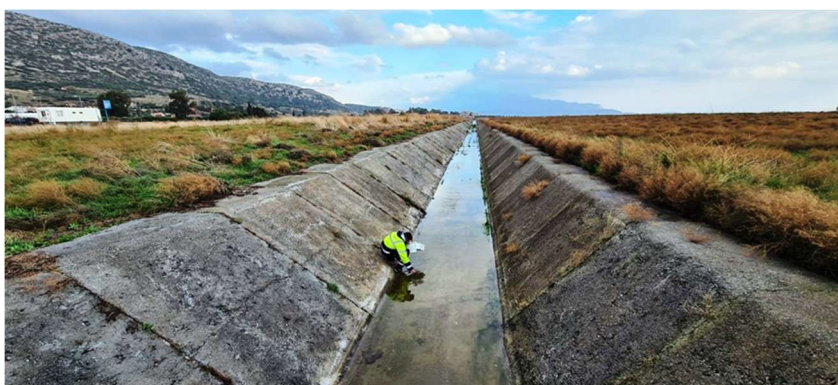
Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Προγράμματα παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων	Σε εξέλιξη – Ετησίως
Μελέτη αξιολόγησης για 6ετή παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων (εναπομένοντα αεροδρόμια)	2025
Περιβαλλοντική Έκθεση Βάσης (επανάληψη)	Προγραμματισμένη για το 2025

6.3. Επιτεύγματα

- ✓ **Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ποιότητας Υδάτων:** το οποίο περιλαμβάνει εργαστηριακές αναλύσεις επιφανειακών και υπογείων υδάτων σε προκαθορισμένες θέσεις εντός των αεροδρομίων κατά την διάρκεια του έτους.
 - Οι αναλύσεις πραγματοποιούνται από διαπιστευμένα εργαστήρια. Το προσωπικό της FG έχει λάβει κατάλληλη εκπαίδευση για να διενεργεί τις δειγματοληψίες

Ομάδα Β

- Πραγματοποιείται ανάλυση δειγμάτων επιφανειακών απορροών και δειγμάτων από γεωτρήσεις παρακολούθησης σε όλα τα αεροδρόμια της Ομάδας Β για παραμέτρους που περιλαμβάνουν pH, BOD5, COD, DO, TSS, TN, TP, βαρέα μέταλλα, TPH, PAHs, λίπη και έλαια, BTEX και PCBs
- Οι εταιρείες ανεφοδιασμού καυσίμων πραγματοποιούν τις δικές τους μετρήσεις παρακολούθησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων. Η **FG**, σε συνεργασία με τις εταιρείες ανεφοδιασμού καυσίμων παρακολουθεί τα αποτελέσματα και λαμβάνει κατάλληλες ενέργειες εάν απαιτείται

Εικόνα 2: SMI δειγματοληψία επιφανειακών απορροών από τάφρο ομβρίων.

Stormwater Field Data Record		Stormwater Field Data Record	
Airport: SMI Page 1 of 2		Airport: SMI Page 2 of 2	
Sample Date: 27.12.20	Field Staff: Evgenikos P. - Amourgiannos K	Sample Date: 27.12.20	Field Staff: Evgenikos P. - Amourgiannos K
Location ID: SMI-SF1	Location: Drainage ditch Taxiway E	Location ID: SMI-SF1	Location: Drainage ditch Taxiway E
Weather Conditions Current Conditions: Precipitation Type: Rain, Air Temperature (°C): 15, Weather Description: Rainy Antecedent Conditions: Past 24-hour Rainfall (mm): , Past 3-Day Rainfall (mm): , Depth of Snow (cm):		Sample Collection Log Sample Time: 16:30	
Visual Observations Flow Level: Low, Water Color: White, Water Clarity: Turbid, Floating Solids: Light, Wildlife Present: No Breeze: None, Odor: No, Foam: No, Bubbles: No Notes: (Please describe specific observations if any):		Constituents (enter "L" for lab analysis, "M" for in-house analysis): Total Suspended Solids (L), Copper (Cu) (L), Biochemical Oxygen Demand (L), Nickel (Ni) (L), Chemical Oxygen Demand (L), Mercury (Hg) (L), Conductivity (L), Zinc (Zn) (L), Total Oil and Grease (L), Total cadmium (L), Total Phos (L), E.coli (L), Dissolved Oxygen (DO) (L), Total Phosphorus (L), Total Nitrogen (L), BTEX (L), Benzene (L), Toluene (L), Ethylbenzene (L), m,p-xylene (L), o-xylene (L), Surfactants (L), Ammonia (NH3) (L), Lead (Pb) (L), Cadmium (Cd) (L), Total Chromium (Cr) (L)	
Photo Log: (Date) (PhotoID) (Description) (PhotoID) (Description) (24) (Sample) (Taxiway)		Sample Collection Notes:	
Notes:		Notes:	
Signature:		Signature:	

Εικόνα 3: Δελτίο Καταγραφής Δείγματος Πεδίου. Οι Μηχανικοί του Αεροδρομίου έχουν λάβει σχετική εκπαίδευση για τη διαδικασία της δειγματοληψίας. Κομμάτι αυτής της διαδικασίας είναι η συμπλήρωση του σχετικού δελτίου καταγραφής με τα απαραίτητα στοιχεία ανά δείγμα.

- ✓ Όλες οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) παρακολουθούνται για την ποιότητα των επεξεργασμένων λυμάτων και γίνεται επαναχρησιμοποίηση σε ορισμένες περιπτώσεις.

7. Διαχείριση Απειλών από την Άγρια Ζωή & Προστασία Βιοποικιλότητας

7.1. Επισκόπηση

Το Πρόγραμμα Διαχείρισης Απειλών από την Άγρια Ζωή έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται για κάθε περιφερειακό αερολιμένα που διαχειρίζεται η Fraport Greece. Είναι σε συμμόρφωση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και ειδικά διαμορφωμένο σύμφωνα με τις επί τόπου περιβαλλοντικές συνθήκες.

Η αναγνώριση, η αποτίμηση και η διαχείριση απειλών από την άγρια ζωή εντός και εκτός των αερολιμένων, έχει ως στόχο να μειώσει την παρουσία των ειδών που αποτελούν δυνητική απειλή για την ασφάλεια των πτήσεων. Η κατανόηση του τρόπου που το κάθε είδος χρησιμοποιεί τα ενδιαιτήματά του, αποτελεί κλειδί για την ανάπτυξη αποτελεσματικών προγραμμάτων διαχείρισης απειλών από την άγρια ζωή και εγχειρημάτων προστασίας της βιοποικιλότητας.

Το Πρόγραμμα Προστασίας της Βιοποικιλότητας δημιουργεί το πλαίσιο υπό το οποίο η Fraport Greece σκοπεύει να διαχειριστεί τη βιοποικιλότητα στις εκτάσεις των αερολιμένων και των πλησίον περιοχών. Το πρόγραμμα βελτιώνει διαρκώς την επίδοση στα περιβαλλοντικά ζητήματα, υπό το πλαίσιο του Συστήματος Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης. Περιλαμβάνει το Πλάνο Δράσεων για την Προστασία της Βιοποικιλότητας 2021-2025 για τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece και σκοπεύει στην επίτευξη των παρακάτω στόχων:

1. **Προστασία της βιοποικιλότητας:** προστασία της βιοποικιλότητας για τα είδη που δεν αποτελούν απειλή για την ασφάλεια των πτήσεων αεροσκαφών
2. **Διατήρηση χώρων πρασίνου:** διατήρηση υπαρχόντων χώρων πρασίνου και της βοτανικής ποικιλότητάς τους
3. **Διατήρηση υδάτινων περιοχών:** διατήρηση υδάτινων περιοχών που δεν προσελκύουν πτηνά που αποτελούν απειλή για την ασφάλεια των πτήσεων αεροσκαφών
4. **Διατήρηση και προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος:** διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, πλησίον των αερολιμένων, για την προστασία σημαντικών παράκτιων και θαλάσσιων βιοτόπων και των ειδών που συντηρούν
5. **Προστασία τοπικών χαρακτηριστικών ειδών:** προστασία τοπικών χαρακτηριστικών ειδών όπως το Χρυσό Τσακάλι

7.2. Πλάνο δράσεων για την προστασία της βιοποικιλότητας

Για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί πραγματοποιούνται μια σειρά από δράσεις. Αυτές περιλαμβάνουν:

Ομάδα Β

➤ Δράσεις σε Χερσαία οικοσυστήματα

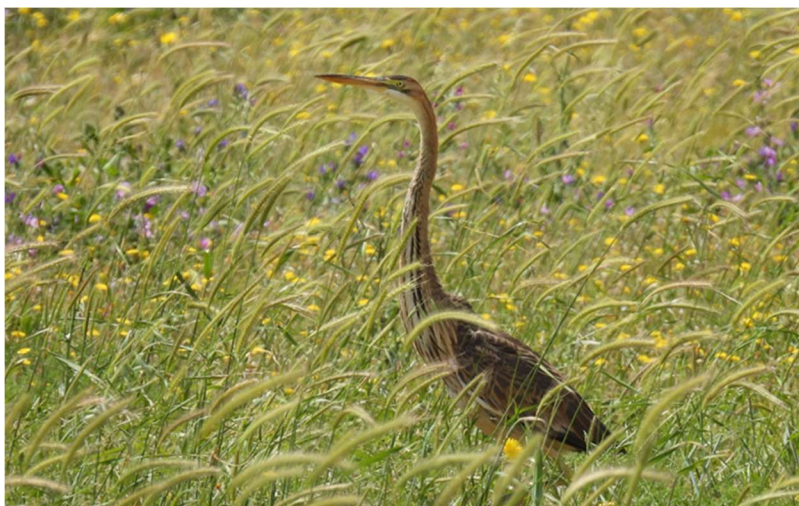
- Επέκταση της παρακολούθησης των ειδών άγριας ζωής πέραν από τα είδη πτηνών και σε θηλαστικά, αμφίβια, ερπετά, έντομα και ασπόνδυλα με στόχο την δημιουργία μιας εμπειριστατωμένης βάσης δεδομένων της βιοποικιλότητας εντός των ορίων των αερολιμένων ή πλησίον αυτών για μία πενταετή περίοδο, από το 2021 ως το 2025.
- Παρακολούθηση των πτηνών, των πληθυσμών τους και της αναπαραγωγής τους, εντός και εκτός των αερολιμένων έως και την ακτίνα των 13 χλμ. από αυτούς.

Εικόνα 4: Χαλκόκοτα στο αεροδρόμιο Σκιάθου

- Συμμετοχή στην αντιμετώπιση του φαινομένου της παράνομης διακίνησης άγριων ζώων και φυτών.
- Παρακολούθηση των ειδών νυχτερίδων εντός των ορίων των αερολιμένων.
- Παρακολούθηση θηλαστικών όπως το Χρυσό Τσακάλι εντός των αερολιμένων με τη χρήση camera traps.
- Προώθηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος βιοποικιλότητας σε σχετικά επιστημονικά συνέδρια.
- Συνεχής επικοινωνία και συντονισμός των παραπάνω ενεργειών μεταξύ της ομάδας wildlife και των airside supervisors των αερολιμένων.

Λεπτομερής αναφορά των δράσεων για την επίτευξη των παραπάνω στόχων περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Προστασίας της Βιοποικιλότητας.

Εικόνα 5: Πορφυροτσικνιάς στο αεροδρόμιο Σάμου

Ομάδα Β

7.3. Ολοκληρωμένες δράσεις

➤ **Καταγραφή ειδών νυχτερίδων που δραστηριοποιούνται στον αερολιμένας**

Μέσω ειδικού καταγραφικού εξοπλισμού καταγράφηκαν 7 είδη νυχτερίδων που δραστηριοποιούνται στο αερολιμένα Σάμου.

8. Πολιτιστική κληρονομιά

8.1. Επισκόπηση

Η αειφόρος και με σεβασμό διαχείριση των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς θα επιτευχθεί με:

- ανάπτυξη και διατήρηση λεπτομερών γνώσεων όσον αφορά τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς εντός και πλησίον των περιοχών παραχώρησης της **FG**
- εντοπισμό των μνημείων αυτών εγκαίρως πριν την έναρξη της αναπτυξιακής διαδικασίας, έτσι ώστε τα εν λόγω μνημεία να μπορούν να ληφθούν υπόψη, να παραμείνουν ανεπηρέαστα και να προστατευτούν
- ανάπτυξη και υποβολή προτάσεων βάσει της σχετικής νομοθεσίας, σε διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη, σχετικά με τις επιπτώσεις σε αυτά τα μνημεία όταν αυτό δεν μπορεί να αποφευχθεί
- ανάπτυξη και εφαρμογή διαδικασιών για την κατάλληλη διαχείριση μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς κάνοντας χρήση των κατευθυντήριων αρχών της αποφυγής, της προστασίας και του μετριασμού
- εξασφάλιση συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία, τις σχετικές νόμιμες εγκρίσεις και τις διατάξεις της σύμβασης παραχώρησης
- εκπαίδευση του προσωπικού της **FG** όσον αφορά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς εντός και πλησίον των περιοχών παραχώρησης της **FG** και τις κατάλληλες δράσεις όταν υπάρχουν επιπτώσεις στα εν λόγω μνημεία

8.2. Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς από την **FG** θα ακολουθεί τις διαδικασίες που ορίζονται στη Σύμβαση Παραχώρησης, με εφαρμογή των ακόλουθων πρακτικών:

- ❖ δοκιμαστικές εκσκαφές για να εντοπιστεί αν υπάρχουν αρχαιότητες
- ❖ παρακολούθηση των κραδασμών, σύμφωνα με τους αντίστοιχους περιβαλλοντικούς όρους
- ❖ διατήρηση της υπάρχουσας κτιριακής δομής, του περιβλήματος και των εσωτερικών μη δομικών στοιχείων τυχόν ιστορικού κτιρίου ή κτιρίου χαρακτηριστικού μιας ιστορικής συνοικίας

Ορισμένα από τα αεροδρόμια της Ομάδας Β βρίσκονται κοντά σε σημαντικά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. ανακηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησίες, μοναστήρια, τοποθεσίες σημαντικής αισθητικής αξίας κλπ.).

Δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν την πολιτιστική κληρονομιά στα αεροδρόμια είναι οποιοσδήποτε δραστηριότητες εδαφικής διαταραχής που ενδέχεται να βλάψουν γνωστό ή άγνωστο μνημείο κληρονομιάς. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται:

Ομάδα Β

- δραστηριότητες διαμόρφωσης τοπίου
- κατασκευές και κατεδαφίσεις που προκαλούν εδαφομεταφερόμενες δονήσεις

Πίνακας 5: Στόχοι προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Ανάπτυξη και διατήρηση βάσης δεδομένων πολιτιστικής κληρονομιάς εντός και πλησίον των περιοχών παραχώρησης της FG	Ενημερώνεται εφόσον απαιτείται
Αύξηση της ευαισθητοποίησης του προσωπικού της FG και των ενοικιαστών στα αεροδρόμια σχετικά με τα διάφορα πολιτιστικά μνημεία εντός των περιοχών παραχώρησης της FG, τη σημασία αυτών των μνημείων και τη διαδικασία προστασίας αυτών των μνημείων.	Σε εξέλιξη - συνεχής διαδικασία

8.3. Επιτεύγματα

- ✓ Κατάλογος με σχετικούς τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς για κάθε αεροδρόμιο.
- ✓ Ο κατάλογος ήταν τμήμα του **σχεδίου δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά** που εφαρμόστηκε από την FG και περιλαμβάνει τα ακόλουθα (κατά περίπτωση) ανά αεροδρόμιο:
 - ✓ Αρχαιολογικούς χώρους και σχετικές ζώνες προστασίας τους,
 - ✓ Σημεία ενδιαφέροντος σε σχέση με τις πολιτιστικές και πνευματικές πεποιθήσεις,
 - ✓ Τεχνουργήματα και ερείπια σημαντικών δομών,
 - ✓ Τοποθεσίες εξαιρετικής ομορφιάς και παραδοσιακού οικισμού και
 - ✓ Αρχιτεκτονικά ορόσημα και κτίσματα ιδιαίτερης ωραιότητας και/ή σπουδαιότητας.
- ✓ Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων, (μέρος του **σχεδίου δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά**) στοχεύει στην αντιμετώπιση της πιθανότητας εύρεσης αρχαιοτήτων κατά τις δραστηριότητες εκσκαφών στα Περιφερειακά Αεροδρόμια και την παροχή πρωτοκόλλων για την εξασφάλιση της τεκμηρίωσης και προστασίας των Αρχαιοτήτων.

Η διαδικασία αποσκοπεί στην:

- αποφυγή σημαντικών επιπτώσεων σε αρχαιότητες
- περιγραφή των διατάξεων για τη διαχείριση των τυχαίων ευρημάτων μέσα από τη διαδικασία τυχαίων ευρημάτων που θα εφαρμοστεί σε περίπτωση που ανακαλυφθούν τυχαία ευρήματα.

Ομάδα Β

Η διαδικασία περιλαμβάνει προδιαγραφές και τις ελάχιστες απαιτήσεις για όλα τα εμπλεκόμενα Τρίτα Μέρη, ώστε να δημιουργήσουν δικές τους διαδικασίες ανάλογες με το μέγεθος και είδος των εργασιών τους.

9. Ποιότητα του Αέρα

9.1. Επισκόπηση

Η **FG** διαχειρίζεται τις λειτουργίες των αεροδρομίων κατά τρόπο που αποτρέπει εκπομπές στην ατμόσφαιρα που προκαλούν ενόχληση ή βλάβη στους γείτονες.

Ορισμένες δραστηριότητες που παράγουν εκπομπές στην ατμόσφαιρα είναι:

- λειτουργίες εδάφους αεροσκαφών, συμπεριλαμβανομένου του ανεφοδιασμού,
- λειτουργίες οχημάτων και εξοπλισμού,
- χρήση κλιματιστικών, αντλιών και γεννητριών,
- χρήση μονάδων ισχύος εδάφους και βοηθητικών μονάδων ισχύος,
- κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- εκπομπές στην ατμόσφαιρα, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των ουσιών που δυνητικά πλήττουν στη στιβάδα του όζοντος,
- μειωμένη ορατότητα (κυρίως λόγω σκόνης ή καπνού),
- όχληση ή προβλήματα υγείας στο κοινό,
- οσμές (π.χ. οσμές καυσίμων).

9.2. Πρόγραμμα παρακολούθησης της Ποιότητας του αέρα

Στα μέτρα για τη διαχείριση των πιθανών επιπτώσεων στην ποιότητα του αέρα περιλαμβάνονται:

- περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση
- πρόγραμμα παρακολούθησης και εφαρμογή των μέτρων που επιβάλλονται από τους Περιβαλλοντικούς Όρους. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει το είδος και τη συχνότητα των υπό παρακολούθηση παραμέτρων και του εξοπλισμού παρακολούθησης. Τα αποτελέσματα αξιολογούνται, υπολογίζονται οι ισορροπιακές καμπύλες και παρουσιάζονται οι μελλοντικές τάσεις. Σε περίπτωση υπέρβασης ορίων, λαμβάνονται σχετικά μέτρα
- συντήρηση οχημάτων και εξοπλισμού

Συμβαλλόμενοι, εργολάβοι και φορείς εκμετάλλευσης υποχρεούνται να διασφαλίσουν την ύπαρξη κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για τη διαχείριση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών κινδύνων ποιότητας του αέρα που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους.

Πίνακας 6: Στόχοι για την ποιότητα του αέρα.

Στόχος	Timeframe
Εξασφάλιση κατάλληλης συντήρησης οχημάτων και εξοπλισμού.	Σε εξέλιξη – Καθ' όλη την περίοδο παραχώρησης
Πρόγραμμα παρακολούθησης της του αέρα για όλα τα αεροδρόμια.	Σύμφωνα με τους Π.Ο

9.3. Επιτεύγματα

Τα αποτελέσματα του Προγράμματος Παρακολούθησης παρατίθενται στα Ετήσια Περιβαλλοντικά Δελτία τα οποία δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της FG σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων κάθε αεροδρομίου της Ομάδας Β.

- ✓ Μόνιμο σταθμό παρακολούθησης ποιότητας αέρα (AQMS) σε RHO (ένας σταθμός)
- ✓ Ετήσιο πρόγραμμα παρακολούθησης σε KGS, JMK και JTR.

Εικόνα 6: Μόνιμος σταθμός μέτρησης

10. Θόρυβος

10.1. Επισκόπηση

Οι απαιτήσεις σχετικά με τον θόρυβο έχουν εφαρμογή στον θόρυβο που σχετίζεται με τις δραστηριότητες εδάφους των αερολιμένων και τις διαδικασίες προσγείωσης και απογείωσης αεροσκαφών, καθώς και με τη λειτουργία των κινητήρων των αεροσκαφών στη πίστα.

Οι περί τον αερολιμένα αποδέκτες του θορύβου που μπορεί να επηρεαστούν είναι κατά κύριο λόγο οι πέριξ ή γειτονικές σε ορισμένες περιπτώσεις αστικές περιοχές και η τοπική πανίδα.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών συντήρησης, ακολουθούνται πρακτικές και λαμβάνονται μέτρα ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις.

Η **FG** διαχειρίζεται το θόρυβο κατά τρόπον ώστε να ελαχιστοποιεί τις οχλήσεις ούτε και να επηρεάζει δυσμενώς τους γειτονικούς αποδέκτες. Δραστηριότητες που μπορεί να δημιουργήσουν θόρυβο μπορεί να είναι:

- διαδικασίες προσγείωσης και απογείωσης αεροσκαφών
- λειτουργία κινητήρων αεροσκαφών στο έδαφος
- δραστηριότητες συντήρησης και δοκιμών αεροσκαφών
- λειτουργία σταθερού και κινητού εξοπλισμού
- γενικές δραστηριότητες συντήρησης αεροδρομίων και υποδομών
- κυκλοφορία στο εσωτερικό οδικό δίκτυο
- δραστηριότητες ενοικιαστών και φορέων εκμετάλλευσης
- εργασίες κατασκευής και κατεδάφισης (μόνο προσωρινές για τη διάρκεια υλοποίησης μελλοντικών έργων)

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- όχληση στους φορείς εκμετάλλευσης και την κοινότητα
- διαταραχές στη συμπεριφορά φωλιάσματος και αναπαραγωγής της τοπικής πανίδας

10.2. Πρόγραμμα Παρακολούθησης Αεροπορικού Θορύβου

Η **FG** εκπονεί ένα σχέδιο διαχείρισης θορύβου κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας, για κάθε αερολιμένα.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης και εφαρμογή των μέτρων επιβάλλονται από τους Περιβαλλοντικούς Όρους. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τον τύπο και τη συχνότητα των υπό παρακολούθηση παραμέτρων και του εξοπλισμού παρακολούθησης. Τα δεδομένα αξιολογούνται, υπολογίζονται ισοθροβικές καμπύλες και παρουσιάζονται οι μελλοντικές τάσεις θορύβου. Σε περίπτωση υπέρβασης ορίων, θα λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα.

Ομάδα Β

Στα μέτρα για τη διαχείριση των πιθανών επιπτώσεων από τις εκπομπές θορύβου περιλαμβάνονται:

- περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση
- καταγραφή, διερεύνηση και παρακολούθηση παραπόνων που σχετίζονται με το θόρυβο
- εφαρμογή λειτουργικών διαδικασιών για δραστηριότητες που προκαλούν θόρυβο
- επιθεωρήσεις σε συμβαλλόμενους και σε έργα κατασκευής
- πολιτική λειτουργίας των κινητήρων των αεροσκαφών επί του εδάφους και αναθεώρηση της πολιτικής εάν απαιτείται
- τακτικό σέρβις και συντήρηση οχημάτων και εξοπλισμού

Πίνακας 7: Στόχοι για τη παρακολούθηση θορύβου.

Target	Timeframe
Πρόγραμμα παρακολούθησης θορύβου και εφαρμογή του	Σύμφωνα με τους Π.Ο
Έγκαιρη διερεύνηση τυχόν υπερβάσεων ή /και παραπόνων	Όταν απαιτείται

10.3. Επιτεύγματα

Τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης θορύβου συμπεριλήφθηκαν στα Ετήσια Περιβαλλοντικά Δελτία για κάθε αεροδρόμιο, τα οποία δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα της εταιρείας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους Περιβαλλοντικούς Όρους του κάθε αεροδρομίου της ομάδας Β.

- ✓ Μόνιμους σταθμούς παρακολούθησης θορύβου (NMT) σε Ρόδο (δύο σταθμοί). Τα δεδομένα αποθηκεύονται σε online server και παρακολουθούνται από το συμβεβλημένο εργολάβο του Περιβαλλοντικού τμήματος της FG.
- ✓ Πρόγραμμα παρακολούθησης σε Κω, Μύκονο, Σαντορίνη, Μυτιλήνη, Σάμο και Σκιάθο, σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Π.Ο.

Εικόνα 7: Σταθμοί παρακολούθησης θορύβου στον αερολιμένα Ρόδου (RHO).

Εικόνα 8: Σταθμός παρακολούθησης θορύβου (MP01) στη Ρόδο.

- ✓ Μοντελοποίηση επιπέδων θορύβου πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ειδικού λογισμικού υπολογίστηκαν οι ισοθορυβικές καμπύλες για τους δείκτες L_{den} και L_{night} , σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Π.Ο.

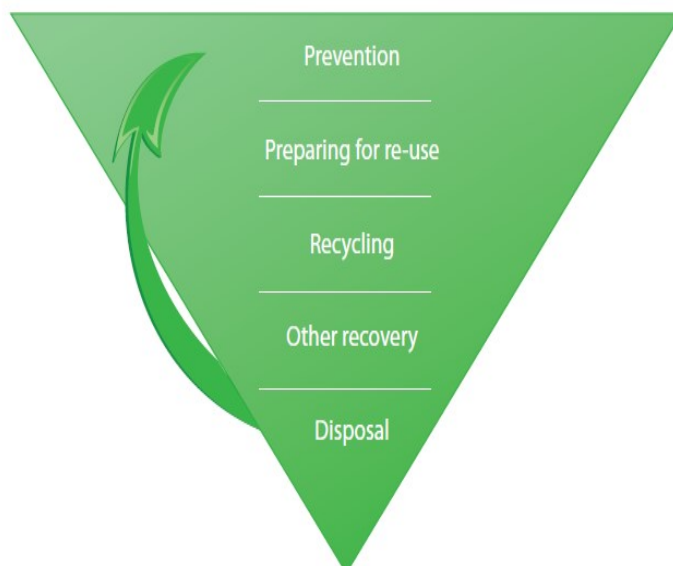
Η FG έχει δημιουργήσει ένα «κανάλι επικοινωνίας» με το κοινό μέσω δύο ηλεκτρονικών διευθύνσεων (info@fraport-greece.com & environmental@fraport-greece.com), όπου μπορούν να απευθύνονται παράπονα (π.χ. που σχετίζονται με το θόρυβο) ή ακόμη και προτάσεις για βελτίωση. Όταν ένα παράπονο που σχετίζεται με αεροπορικό θόρυβο ληφθεί τότε το τμήμα Περιβάλλοντος διερευνεί την αιτία και εφαρμόζει όλες τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες που τυχόν απαιτούνται.

11. Διαχείριση Αποβλήτων

11.1. Επισκόπηση

Η **FG** θα διασφαλίσει ότι η αποθήκευση, ο χειρισμός και η χρήση αποβλήτων (επικίνδυνων και μη) πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα πρότυπα και τον κρατικό σχεδιασμό για τη διαχείριση αποβλήτων.

Η **ανακύκλωση** και η **επαναχρησιμοποίηση** έχουν εξαιρετική σπουδαιότητα για την **FG** και εφαρμόζονται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευαστικών έργων.

Εικόνα 9: Βασικοί στόχοι της FG όσον αφορά τη διαχείριση αποβλήτων.

Κύριος στόχος είναι η ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων, όπου είναι δυνατόν.

Αναφορικά με τα αστικά στερεά απόβλητα (ΑΣΑ), η **διαλογή στην πηγή** εφαρμόζεται σε όλα τα αεροδρόμια, με έμφαση στις τέσσερις (4) βασικές κατηγορίες ανακυκλώσιμων (χαρτί, πλαστικά, μέταλλα και γυαλί), υπολείμματα αστικών στερεών αποβλήτων και ογκώδη. Υπό εξέλιξη είναι η ξεχωριστή διαχείριση βιοαποβλήτων, όπου υπάρχει δυνατότητα.

Οι λειτουργίες του αεροδρομίου παράγουν αναπόφευκτα στερεά απόβλητα σε καθημερινή βάση από διάφορους χρήστες στους οποίους περιλαμβάνονται το προσωπικό, οι επιβάτες, οι συμβαλλόμενοι και οι φορείς επίγειας εξυπηρέτησης. Επίσης, χρησιμοποιούνται διάφορα επικίνδυνα υλικά όπως λιπαντικά και ορυκτέλαια, ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές, ηλεκτρονικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός, κλπ.

Όπου είναι εφικτό, η **FG** αντικαθιστά, μειώνει ή εξαλείφει τη χρήση επικίνδυνων υλικών και τα χρησιμοποιημένα διαχειρίζονται καταλλήλως σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Ομάδα Β

Την ευθύνη για τα στερεά απόβλητα καθώς και για τα επικίνδυνα απόβλητα που βρίσκονται σε επιμέρους εγκαταστάσεις διατηρούν οι συμβαλλόμενες εταιρείες του αεροδρομίου. Επομένως, καλούνται να διασφαλίσουν ότι η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται με ασφάλεια, μέσω άμεσης συνεργασίας με αδειοδοτημένο δημόσιο ή ιδιωτικό συλλέκτη αποβλήτων ή μέσω του κεντρικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων της FG, όπου εφαρμόζεται. Ειδικά για τα ΑΣΑ, η FG δημιούργησε ένα **Κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΣΑ** σε όλα τα αεροδρόμια.

Ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με επικίνδυνα υλικά μπορεί να είναι:

- η αποθήκευση και διακίνηση φορτίων καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων των αεροπορικών καυσίμων, της αμόλυβδης και του ντίζελ
- ο ανεφοδιασμός αεροσκαφών και το πλύσιμο οχημάτων και αεροσκαφών
- η συντήρηση αεροσκαφών, οχημάτων και εγκαταστάσεων μηχανολογικού και ηλεκτρικού εξοπλισμού
- κατασκευές, χρωματουργικές εργασίες και κατεδαφίσεις
- η γενική λειτουργία του αεροδρομίου, κατασκευές, συντήρηση και διαμόρφωση τοπίου, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης των ζιζανίων και των επιβλαβών ζώων

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- ατυχηματική διαρροή επικίνδυνων υλικών τα οποία μπορεί να καταλήξουν σε ύδατα, έδαφος και αέρα
- επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και των οικοσυστημάτων

11.2. Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

Διαδικασίες Διαχείρισης Αποβλήτων έχουν δημιουργηθεί έτσι ώστε να προσδιορίζονται καταλλήλως οι ροές αποβλήτων, να διαχωρίζονται και να υφίστανται κατάλληλη επεξεργασία, σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Διαχωρισμός των διαφόρων τύπων στερεών αποβλήτων στο σημείο παραγωγής (διαλογή στη πηγή). Χρήση ειδικά σχεδιασμένων περιεκτών (κάδοι, περιέκτες και πρέσες συμπίεσης) για διαχωρισμό χαρτιού, μετάλλων-πλαστικού, γυαλιού και βιοαποβλήτων, όπου είναι εφικτό.
- Ειδικό χώρο για τη συλλογή και αποθήκευση ανακυκλώσιμων υλικών.
- Διάθεση και κατάλληλη ανακύκλωση επικίνδυνων αποβλήτων από πιστοποιημένους διαχειριστές.
- Περιέκτες απορριμμάτων σε όλο το αεροδρόμιο για τους επιβάτες και τους παραχωρισιούχους, εσωτερική μεταφορά τους σε επιτόπιους κάδους και στη συνέχεια μεταφορά τους σε εξωτερικές εγκαταστάσεις τελικής διάθεσης.

Οι συμβαλλόμενοι, οι εργολάβοι και λοιποί φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων υποχρεούνται επίσης να διασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων συστημάτων και/ή διαδικασιών για τη διαχείριση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους και να συμμορφώνονται με τις σχετικές νομοθετικές απαιτήσεις διαχείρισης αποβλήτων.

Ομάδα Β

Επικίνδυνα υλικά σχετικά με δραστηριότητες της **FG** θα υπόκεινται σε διαφορετικούς μηχανισμούς διαχείρισης ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας.

Στους μηχανισμούς αυτούς περιλαμβάνονται:

- Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης - περιλαμβάνει διαδικασίες για την αντιμετώπιση ατυχηματικών διαρροών, συντήρηση σιφωνίων, αναφορά περιβαλλοντικών συμβάντων, επιθεωρήσεις συμβαλλομένων, κλπ.
- Σχέδιο έκτακτης ανάγκης αερολιμένα - λεπτομερείς διαδικασίες αντιμετώπισης μείζονων συμβάντων σχετικών με επικίνδυνα υλικά και ατυχηματικές διαρροές καυσίμων και ορυκτελαίων,

Πίνακας 8:Στόχοι για διαχείριση αποβλήτων

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
10% αύξηση του ποσοστού ανάκτησης Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) για το 2023, σε σχέση με το 2022 (Ομάδα Β)	▲ 12,9% (επτετεύχθη) Νέος στόχος και σχέδιο δράσης θα τεθεί στο 3 ^ο τρίμηνο του 2024.
Παρακολούθηση πρακτικών αποθήκευσης και χειρισμού χημικών κατά τη διάρκεια εσωτερικών επιθεωρήσεων.	Κατά το χρονοδιάγραμμα επιθεωρήσεων
Παρακολούθηση της διαθεσιμότητας ενημερωμένων δελτίων δεδομένων ασφαλείας υλικών στα σημεία χρήσης κατά τη διάρκεια εσωτερικών επιθεωρήσεων.	Κατά το χρονοδιάγραμμα επιθεωρήσεων
Εγκατάσταση σημείου προσωρινής αποθήκευσης Επικίνδυνων αποβλήτων σε όλους τους αερολιμένες (για τα απόβλητα της FG)	Δεύτερο τρίμηνο 2025
Χώρος συλλογής και προσωρινής αποθήκευσης μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων σε όλους τους αερολιμένες	Δεύτερο τρίμηνο 2025

11.3. Επιτεύγματα

- ✓ Συνεργασία με ιδιωτικές εταιρείες και δημόσιους φορείς για την ολοκληρωμένη διαχείριση των μη επικινδύνων αποβλήτων, επικεντρώνοντας στη διαλογή στην πηγή για τα ρεύματα του χαρτιού, χαρτονιών, πλαστικού, μετάλλου, γυαλιού και βιοαποβλήτων, ώστε να μεγιστοποιηθεί η ανάκτηση.
- ✓ Διαχείριση και Ανακύκλωση (όπου είναι εφικτό) επικινδύνων αποβλήτων όπως έλαια, μπαταρίες, ηλεκτρονικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός, μέσω Εναλλακτικών Συστημάτων Διαχείρισης και αδειοδοτημένων ιδιωτών.

12. Κλιματική Αλλαγή

12.1. Επισκόπηση

Η **FG** διαχειρίζεται τις λειτουργίες των αεροδρομίων κατά τρόπο που αποτρέπει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, και εξετάζει την ανθεκτικότητα των αεροδρομίων στην κλιματική αλλαγή.

12.2. Πρόγραμμα Υπολογισμού & Μείωσης Εκπομπών GHG

Στα μέτρα για τη διαχείριση και μείωση των εκπομπών περιλαμβάνονται:

- περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση
- αναβάθμιση του συστήματος διαχείρισης της ηλεκτρικής ενέργειας με στόχο την εξοικονόμηση
- συντήρηση και ανανέωση οχημάτων και εξοπλισμού σύμφωνα με τα καθορισμένα πρότυπα και τις νέες τεχνολογίες
- σχεδιασμός εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων

Πίνακας 9: Στόχοι για τη μείωση των εκπομπών

Στόχος	Timeframe
Υπολογισμός εκπομπών CO _{2eq}	Ετησίως
Μείωση εκπομπών (Scope 1 και 2)	42,0% μείωση μέχρι το έτος 2030*
	80,7 % μείωση μέχρι το έτος 2040*
	Net Zero μέχρι το έτος 2045

* Σημ.: Οι στόχοι μείωσης αφορούν εκπομπές στο σύνολο των εταιρειών FGA, FGB & FGM με έτος βάσης το 2018.

12.3. Επιτεύγματα

- ✓ Εκπόνηση Στρατηγικού Σχεδίου Από-ανθρακοποίησης (Masterplan de-carbonization) με στόχο τις μηδενικές εκπομπές CO_{2eq} το έτος 2045
- ✓ Πιστοποίηση των 7 Αερολιμένων της Ομάδας Α, σύμφωνα με το Airport Carbon Accreditation για το Level 1 –Mapping
- ✓ Εκπόνηση μελέτης ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή

Ομάδα Β

Η Fraport Greece, το 2017, ενσωμάτωσε στα Στρατηγικά Σχέδια των 7 Περιφερειακών Αεροδρομίων τη «Μελέτη Ανθεκτικότητας στην Κλιματική Αλλαγή». Η μελέτη αυτή επικαιροποιήθηκε το 2022 σε συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών. Ο βασικός στόχος αυτής της επανεξέτασης είναι να διασφαλίσει ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το κλίμα που επηρεάζουν τα αεροδρόμια παραχώρησης εντοπίζονται έγκαιρα και διαχειρίζονται αποτελεσματικά, μέσω της ενσωμάτωσης των πορισμάτων της στα Στρατηγικά Σχέδια του αεροδρομίου.

Η αξιολόγηση κινδύνου, προέκυψε από μια επί χάρτου ανασκόπηση δέουσας επιμέλειας και η ανάλυση από το Αστεροσκοπείο Αθηνών κάλυψε τρεις διαφορετικές χρονικές περιόδους: βραχυπρόθεσμη (2022-2031), μεσοπρόθεσμη (2032-2041) και μακροπρόθεσμη (2042-2056).

Οι περιφερειακές προβλέψεις για την Κλιματική Αλλαγή, ακολούθησαν το ενδιάμεσο σενάριο μετρίασης των επιπτώσεων όπως ορίζεται από τη Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC) RCP4.5 (ενδιάμεσο σενάριο) και το σενάριο καθώς και το σενάριο υψηλών εκπομπών RCP8.5 (ακραίο σενάριο).

Table D.27: Risk and Climate Change (CC) Resilience Review of Rhodes Airport.

Risk ID	Risk source; CC indicator	Risk	Grading			Justification for Risk grading	Adaptation measures
			(2022-2031)	(2032-2041)	(2042-2056)		
			RCP4.5/8.5	RCP4.5/8.5	RCP4.5/8.5		
1	Temperature; T _{max} > 35 °C	Flashpoint (38°C) of aviation fuel exceeded on very hot days - potential fire hazard.				An incident of this type could have safety implications for the airport. The airport currently experiences 10 days when temperatures exceed 35°C and in the long-term up to 11-15 additional very hot days (>35°C) are expected. The risk is deemed amber for both short-term and long-term periods because it can have some impact on the airport infrastructure, functionality, and level of service or operations might be downgraded, but it is within acceptable/manageable levels.	Spill reporting and clean-up procedures should be regularly reviewed / updated, and technical services have to be on alert during hot days. If needed, suspension of day-time refuelling is an extreme measure to consider.

Εικόνα 10: Απόσπασμα πίνακα αξιολόγησης κινδύνων

Τα αποτελέσματα της μελέτης δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό ECAC NEWS 2024 – τεύχος άνοιξης (<https://www.ecac-ceac.org/news/ecac-news>).

Η Fraport Greece σχεδιάζει τη συνέχιση της αξιολόγησης κινδύνου σε επίπεδο κάθε αεροδρομίου, ξεχωριστά.

13. Συμπεράσματα

Η **FG** συνεχίζει να παρακολουθεί ενεργά και να επικοινωνεί την πρόοδο σε σχέση με τους στόχους που θέτει και αναζητά τρόπους προς τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης.

Τα αναλυτικά αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης περιλαμβάνονται στα Ετήσια Περιβαλλοντικά Δελτία που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της FG <https://www.fraport-greece.com/ell/viosimotita/periballontiki-stratigiki/perivallontika-deltia>) σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις κάθε αεροδρομίου της Ομάδας Β.